

คู่มือสำหรับนักจิตวิทยาคลินิก

และข้อควรระวัง ด้านจรรยาบรรณวิชาชีพ และกฎหมาย

โดย คณะกรรมการวิชาชีพสาขาจิตวิทยาคลินิก

บทนำ

นักจิตวิทยาคลินิก เป็นวิชาชีพทางการแพทย์วิชาชีพหนึ่งที่มีบทบาทสำคัญในการตรวจวินิจฉัยและบำบัดรักษาผู้ที่มีปัญหาด้านสุขภาพจิต จิตเวช พัฒนาการ ประสาทจิตวิทยา คีโรจิตวิทยา ฯลฯ เพื่อให้การปฏิบัติงานของนักจิตวิทยาคลินิกเป็นไปด้วยความถูกต้องแม่นยำ มีประสิทธิภาพเหมาะสมตามมาตรฐานวิชาชีพ ตลอดจนเคารพในเกียรติและศักดิ์ศรีของประชาชนผู้รับบริการ นักจิตวิทยาคลินิกควรตระหนักและให้ความสำคัญกับจรรยาบรรณวิชาชีพและระมัดระวังไม่ให้ทำการใดที่ขัดต่อจรรยาบรรณวิชาชีพ

เนื่องจาก ระเบียบกระทรวงสาธารณสุขว่าด้วยการรักษารักษาจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพของผู้ประกอบโรคศิลป์ พ.ศ.2559 ประกอบกับกฎหมายว่าด้วยการประกอบโรคศิลป์ และกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาล มีรายละเอียดอันกล่าวถึงการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพไว้เพียงกว้าง เนื่องจากให้ครอบคลุมทุกสาขาการประกอบโรคศิลป์ภายใต้กฎหมายว่าด้วยการประกอบโรคศิลป์ประกอบกับการเปลี่ยนแปลงของยุคสมัยและความต้องการจากสังคมที่เพิ่มมากขึ้นต่อวิชาชีพจิตวิทยาคลินิก อันอาจทำให้ความเข้าใจต่อบทบาท ความรับผิดชอบ ข้อจำกัด ตลอดจนความสามารถของนักจิตวิทยาคลินิกคลาดเคลื่อนไปจากมาตรฐานวิชาชีพที่ควรจะเป็น

คณะอนุกรรมการวิชาชีพสาขาจิตวิทยาคลินิก ด้านจรรยาบรรณวิชาชีพและกฎหมาย โดยคณะกรรมการวิชาชีพสาขาจิตวิทยาคลินิก จึงได้จัดทำคู่มือฉบับนี้ขึ้นมา เพื่อสร้างความกระจำงและให้การอธิบายเพิ่มเติมในบางประเด็น ตลอดจนคำแนะนำสำหรับนักจิตวิทยาคลินิกในการปฏิบัติตนให้อยู่ภายใต้ จรรยาบรรณวิชาชีพตามบริบทการทำงานอย่างเหมาะสม

คู่มือนี้ มีกรอบนโยบายครอบคลุมในบางหมวดเพื่อให้ช่วยต่อการทำความเข้าใจไปประเด็นที่ต้องการนำเสนอ และเพื่อให้นักจิตวิทยาคลินิกทำความเข้าใจตรงกัน โดยข้อมูลดังกล่าวนี้ เป็นเพียงกรณีตัวอย่าง อันมิได้เกี่ยวข้อง กับบุคคลหรือหน่วยงานใดทั้งสิ้น

**มติที่ประชุมคณะกรรมการวิชาชีพสาขาจิตวิทยาคลินิก ครั้งที่ 10-2/2567
วันที่ 17 กรกฎาคม 2567**

คู่มือสำหรับนักจิตวิทยาคลินิกและข้อควรระวังด้านจรรยาบรรณวิชาชีพและกฎหมาย 2

สารบัญ

06 หมวดที่ 1
จรรยาบรรณพื้นฐาน

10 หมวดที่ 2
ความรู้ความสามารถ

13 หมวดที่ 3
การตรวจวินัย
ทางจิตวิทยาคลินิก

15 หมวดที่ 4
การใช้เครื่องมือแบบ
ทดสอบทางจิตวิทยา
และจิตวิทยาคลินิก

17 หมวดที่ 5
การให้การปรึกษา
การบำบัดรักษา
และการฟื้นฟูจิตใจ

19 หมวดที่ 6
หลักสูตรการศึกษาและ
การจัดการฝึกอบรม

21 หมวดที่ 7
การวิจัย

23 หมวดที่ 8
ขั้นตอนการดำเนินการ
กรณีพบเจอผู้กระทำความผิดจรรยาบรรณ

สารบัญ

25
หมวดที่ 9
กรณีบันทึกจรรยาบรรณ
การทำงานนอกสายงาน

27
หมวดที่ 10
การดำเนินการคลินิก
การประกอบโรคศิลปะ
จิตวิทยาคลินิก

29
หมวดที่ 11
ลักษณะความผิด
เกี่ยวกับกรมการประกอบ
โรคศิลปะ

32
ภาคผนวก
ระเบียบกระทรวงสาธารณสุข
ว่าด้วยการรักษาพยาบาล
แพทย์ประจำของผู้ประกอบ
โรคศิลปะ พ.ศ.2559

38
ภาคผนวก
ตัวอย่างข้อความ แนวทาง
การพิจารณา อนุมัติ/ไม่อนุมัติ
ข้อความการโฆษณาหรือ
ประกาศเกี่ยวกับ
สถานพยาบาล

92
ภาคผนวก
ประกาศกระทรวงสาธารณสุข
ว่าด้วยการใช้รักษาของสถาน
พยาบาลโดยมีระบบการแพทย์
ทางไกล พ.ศ. 2564 และแนวทางการ
ปฏิบัติงานอยู่ภายใต้เกณฑ์

115
ภาคผนวก
กฎกระทรวงว่าด้วย
การประกอบกิจการสถาน
พยาบาล พ.ศ. 2545

129
ภาคผนวก
กฎกระทรวงว่าด้วย
การดำเนินการสถาน
พยาบาล พ.ศ. 2545

สารบัญ

134

ภาคผนวก

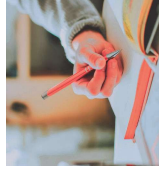
ประกาศนียบัตรสนับสนุนเอกสาร
สุขภาพ เรื่อง หลักเกณฑ์ 5R
การเขียนใบ และค่าใช้จ่ายใน
การโฆษณาเพื่อประกาศซื้อขาย
กับสถานพยาบาล พ.ศ. 2562

145

ภาคผนวก

ประกาศคณะกรรมการวิชาชีพ
สาขาจิตวิทยาคลินิก เรื่อง มาตรฐาน
การเตรียมความพร้อมในการจัดการ
ฝึกอบรมหลักสูตรที่เกี่ยวกับการรับรอง
จากคณะกรรมการวิชาชีพสาขา
จิตวิทยาคลินิก พ.ศ. 2567

148

ภาคผนวก

ขั้นตอนการกล่าวหา/
กล่าวโทษผู้ประกอบ
โรคศิลปะ

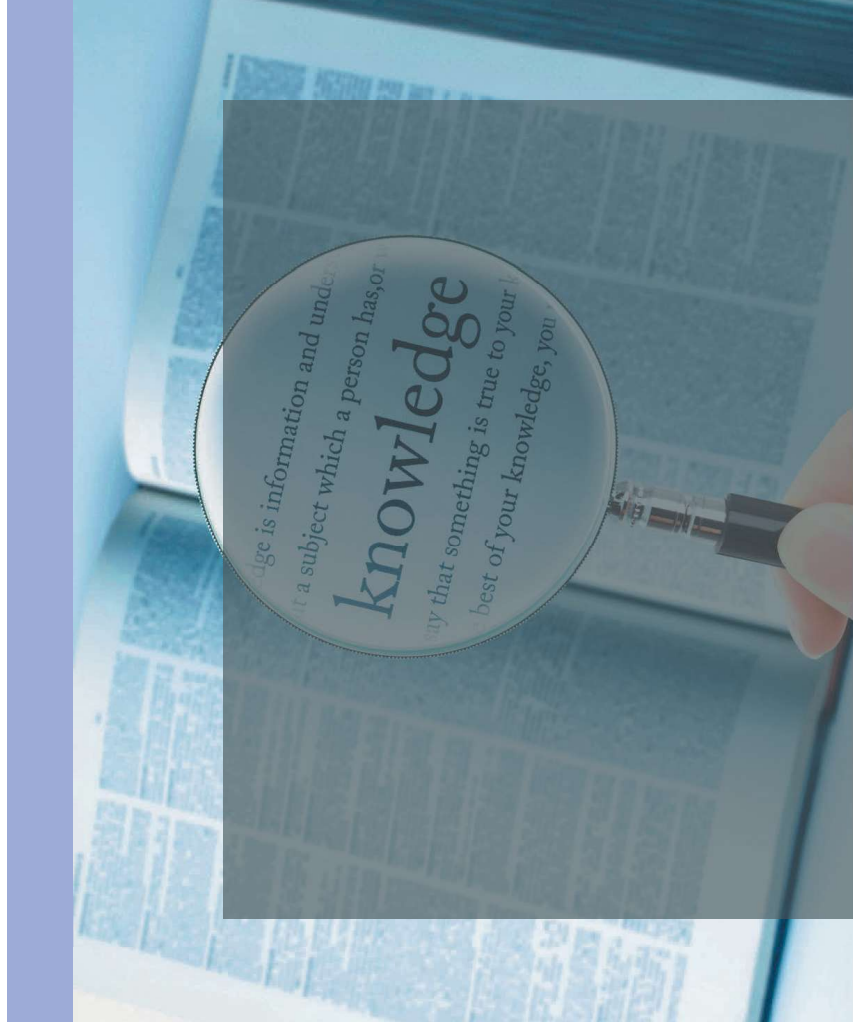
หมวดที่ 1

สถาบันพัฒนา
บุคลากร

หัวข้อ	กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	กรณีตัวอย่าง
1.1 สิทธิประโยชน์แก่ผู้รับบริการ		
<p>- นักจิตวิทยาคลินิกต้องเอื้อประโยชน์ดูแลป้องกันมิให้เกิดอันตรายและรักษาสิทธิของผู้รับบริการตลอดจนผู้ที่ปฏิบัติงานด้วย</p>	<p>- หมวด 3 การประกอบโรคศิลปะ แห่งระเบียบกระทรวงสาธารณสุขว่าด้วยการรักษาจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพของผู้ประกอบโรคศิลปะ พ.ศ. 2559</p>	<p>เมื่อนักจิตวิทยาคลินิกพบเจอความเสี่ยงต่ออันตรายถึงชีวิตระหว่างการตรวจวินิจฉัย/บำบัดทางจิตวิทยาคลินิก ให้รีบดำเนินการส่งต่อเพื่อป้องกันอันตรายที่อาจเกิดขึ้นได้</p>
<p>- เมื่อเกิดความขัดแย้งในระหว่างปฏิบัติหน้าที่ นักจิตวิทยาคลินิกควรพยายามแก้ไขความขัดแย้งในแนวทางที่เหมาะสม ในการลดหรือหลีกเลี่ยงอันตราย การเลี้ยงหรือปฏิเสธการรับรู้ถือว่าเป็นการกระทำที่ไม่เหมาะสม</p>	<p>- ข้อ 15 หมวด 3 การประกอบโรคศิลปะ แห่งระเบียบกระทรวงสาธารณสุขว่าด้วยการรักษาจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพของผู้ประกอบโรคศิลปะ พ.ศ. 2559</p> <p>- มาตรฐานที่ 1 การตรวจวินิจฉัยทางจิตวิทยาคลินิก เล่มมาตรฐานการประกอบโรคศิลปะสาขาจิตวิทยาคลินิก</p>	<p>โรงพยาบาลแห่งหนึ่ง พิจารณาเห็นว่าผู้มารับบริการรอรับบริการตรวจทางจิตวิทยาจำนวนมาก จึงแนะนำให้ให้นักจิตวิทยาคลินิกลดระยะเวลาการตรวจลง เป็นการใช้แบบทดสอบ Rorschach 1-2 ภาพ (จากเดิม 10 ภาพ) ร่วมกับแบบทดสอบ Objective test ที่มีจำนวนข้อน้อยลง (จากเดิม 566 ข้อ เป็น 175 ข้อ) กรณีดังกล่าวนี้ นักจิตวิทยาคลินิกควรดำเนินการให้ข้อมูลทางวิชาชีพแก่หน่วยงาน/โรงพยาบาลหรือร้องขอความช่วยเหลือจากองค์กรวิชาชีพในการช่วยอธิบายความจำเป็นของการเลือกเครื่องมือทดสอบและความครบถ้วนของเครื่องมือตามมาตรฐานวิชาชีพจิตวิทยาคลินิก</p>
<p>- นักจิตวิทยาคลินิกควรตระหนักในบทบาทและหน้าที่ของตนเอง ทั้งในบทบาทของนักจิตวิทยาคลินิกผู้ตรวจวินิจฉัย ผู้บำบัดรักษา ผู้ให้การแนะนำ อาจารย์ผู้สอน และการอบรม ผู้ดูแลนักจิตวิทยาคลินิกฝึกหัด และผู้โต้แย้งข้อบัญญัติ</p>	<p>- มาตรฐานที่ 5 การสอน ฝึกอบรมและเป็นที่ปรึกษาทางวิชาการจิตวิทยาคลินิก เล่มมาตรฐานการประกอบโรคศิลปะสาขาจิตวิทยาคลินิก</p>	<p>- นักจิตวิทยาคลินิกที่ควรสอนและให้คำแนะนำนักจิตวิทยาคลินิก รุ่นน้องตามความเหมาะสม</p> <p>- สอนและถ่ายทอดอย่างค่อยเป็นค่อยไปตามศักยภาพของผู้เรียน</p> <p>- นักจิตวิทยาคลินิกไม่นำอคติส่วนตัวมาตัดสินในการปฏิบัติทางวิชาชีพ</p> <p>- นักจิตวิทยาคลินิกต้องรักษาความลับในการตรวจวินิจฉัยและบำบัด</p>

หัวข้อ	กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	กรณีตัวอย่าง
<p>- นักจิตวิทยาคลินิกควรตระหนักในผลกระทบต่อความสามารถในการปฏิบัติงานของข้อจำกัดด้านสุขภาพร่างกายและจิตใจ เมื่อขาดความพร้อมทางร่างกาย (ทั้ง physical, emotional, cognitive & perceptive) นักจิตวิทยาคลินิกควรตระหนักถึงความไม่พร้อมที่จะให้บริการและผลเสียอันอาจเกิดขึ้นได้</p>	<p>มาตรฐานการประกอบโรคศิลปะสาขาจิตวิทยาคลินิก</p>	<p>- นักจิตวิทยาคลินิกป่วยทางกายและใจทำให้ขาดการสังเกต รายละเอียดอาการที่สำคัญของผู้รับบริการ นักจิตวิทยาคลินิกควรแจ้งผู้บังคับบัญชาเมื่อตระหนักว่าตนเองอยู่ในภาวะที่ไม่พร้อม</p> <p>- นักจิตวิทยาคลินิกมีภาระงานมากเกินไปจนส่งผลต่อการให้บริการทางจิตวิทยาคลินิก</p>
<p>1.2 ความรับผิดชอบ</p>		
<p>- นักจิตวิทยาคลินิกต้องแสดงบทบาทและหน้าที่ความรับผิดชอบได้ตรงตามมาตรฐานของผู้ประกอบวิชาชีพสาขาจิตวิทยาคลินิก และรับผิดชอบในพฤติกรรมของตนเอง ในกรณีที่มีความผิดพลาดเกิดขึ้น ควรชี้แจงและแก้ไขความเข้าใจผิดที่เกิดขึ้นให้เร็วที่สุด เพื่อลดผลเสียที่จะตามมา</p>	<p>- ข้อ 14 15 17 หมวด 3 การประกอบโรคศิลปะแห่งระเบียบกระทรวงสาธารณสุขว่าด้วยการรักษาจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพของผู้ประกอบโรคศิลปะ พ.ศ. 2559</p>	<p>- นักจิตวิทยาคลินิกที่ว่างเว้นจากการทำงานเชิงคลินิกเป็นเวลานาน ไม่ควรให้บริการทางคลินิกโดยเฉพาะอย่างยิ่งกรณีที่มีประเด็นซับซ้อน ทั้งนี้ยกเว้นในกรณีฉุกเฉินซึ่งไม่สามารถส่งต่อได้</p> <p>- นักจิตวิทยาคลินิกที่ไม่ได้เพิ่มพูนความรู้ทางวิชาการเป็นเวลานาน ควรตระหนักและไตร่ตรองอย่างรอบคอบในการให้บริการทางคลินิก</p>
<p>1.3 ความซื่อสัตย์</p>		
<p>- นักจิตวิทยาคลินิกพึงส่งเสริมความถูกต้อง ความซื่อสัตย์สุจริต และความจริงในการค้นคว้าวิจัย การเรียนการสอน และการปฏิบัติงาน นักจิตวิทยาคลินิกต้องไม่นำข้อมูลผู้อื่นมาใช้ก่อนได้รับอนุญาต การได้ข้อมูลมาในทางที่ไม่ถูกต้อง หรือการปลอมแปลง บิดเบือนข้อมูล และการนำเสนอข้อมูลที่ผิดโดยจงใจ</p>	<p>- ข้อ 6 7 และ 20 แห่งระเบียบกระทรวงสาธารณสุขว่าด้วยการรักษาจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพของผู้ประกอบโรคศิลปะ</p> <p>- หมวด 4 การปฏิบัติต่อผู้ร่วมวิชาชีพ แห่งระเบียบกระทรวงสาธารณสุขว่าด้วยการรักษาจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพของผู้ประกอบโรคศิลปะ พ.ศ. 2559</p>	<p>นักจิตวิทยาคลินิกไม่ควรปรับแต่งข้อมูลเนื่องมาจากการค้นคว้าวิจัย การตรวจวินิจฉัย และการบำบัดรักษา เพื่อประโยชน์ส่วนตนและองค์กร</p>

หัวข้อ	กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	กรณีตัวอย่าง
- ไม่ควรให้คำมั่นรับรองการรักษา และหลีกเลี่ยงการให้คำสัญญาที่ปราศจากดุลพินิจหรือมีความคลุมเครือไม่ชัดเจน	ข้อ 20 และข้อ 21 แห่งระเบียบกระทรวงสาธารณสุขว่าด้วยการรักษาจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพของผู้ประกอบโรคศิลปะ พ.ศ. 2559	ให้คำมั่นกับผู้รับบริการว่าการบำบัดนี้จะส่งผลให้อาการบางอย่างหายไปอย่างสิ้นเชิง หรือให้ผลดีขึ้นอย่างแน่นอน
1.4 ความยุติธรรม		
- ทุกคนมีสิทธิเท่าเทียมกันในการเข้าถึงการรับบริการด้านจิตวิทยาคลินิก และได้รับคุณภาพความเป็นมาตรฐานวิชาชีพจิตวิทยาคลินิกในการมารับบริการ ควรพึงระลึกเสมอว่า มิให้มือคดมาเป็นอุปสรรคในการให้บริการและการดำเนินกิจกรรมทางวิชาชีพจิตวิทยาคลินิก	- ข้อ 8 แห่งระเบียบกระทรวงสาธารณสุขว่าด้วยการรักษาจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพของผู้ประกอบโรคศิลปะ พ.ศ. 2559 - มาตรฐานการประกอบโรคศิลปะสาขาจิตวิทยาคลินิก	
- ควรระมัดระวังมิให้มีการนำวิชาชีพไปใช้ในทิศทางที่ไม่เหมาะสม หรือไม่เลือกปฏิบัติจากความแตกต่างด้านฐานะ เพศ อายุ เชื้อชาติ สัญชาติ ศาสนา สังคม หรือลัทธิการเมือง	- ข้อ 6 7 8 และ 19 แห่งระเบียบกระทรวงสาธารณสุขว่าด้วยการรักษาจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพของผู้ประกอบโรคศิลปะ พ.ศ. 2559	การโน้มน้าวให้ผู้รับบริการเลือกซื้อสินค้าหรือบริการประเภทใดเป็นพิเศษ หรือโน้มน้าวให้เชื่อในข้อมูลด้านใดเป็นพิเศษทั้งในแง่ส่วนตัว เศรษฐกิจ การเมือง สังคม และองค์กร
1.5 ความเคารพในสิทธิและศักดิ์ศรี		
- นักจิตวิทยาคลินิกควรพึงเคารพในสิทธิและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ในทุกคน โดยเฉพาะในเรื่องส่วนตัว ความลับ การตัดสินใจ นักจิตวิทยาคลินิกควรตระหนักถึงคุณค่าและความแตกต่าง จากปัจจัยด้านวัฒนธรรม บทบาทอายุ เพศ การแสดงออก ศาสนา สถานะทางเศรษฐกิจและสังคม ฯลฯ	- ข้อ 8 หมวด 1 บททั่วไป - ข้อ 26 หมวด 4 การปฏิบัติต่อผู้ร่วมวิชาชีพ - ข้อ 31 หมวด 5 การปฏิบัติต่อผู้ร่วมงานแห่งระเบียบกระทรวงสาธารณสุขว่าด้วยการรักษาจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพของผู้ประกอบโรคศิลปะ พ.ศ. 2559	ไม่นำข้อบกพร่องทั้งของผู้รับบริการและผู้ร่วมวิชาชีพมาล้อเลียน ให้อาย หรือกลั่นแกล้ง

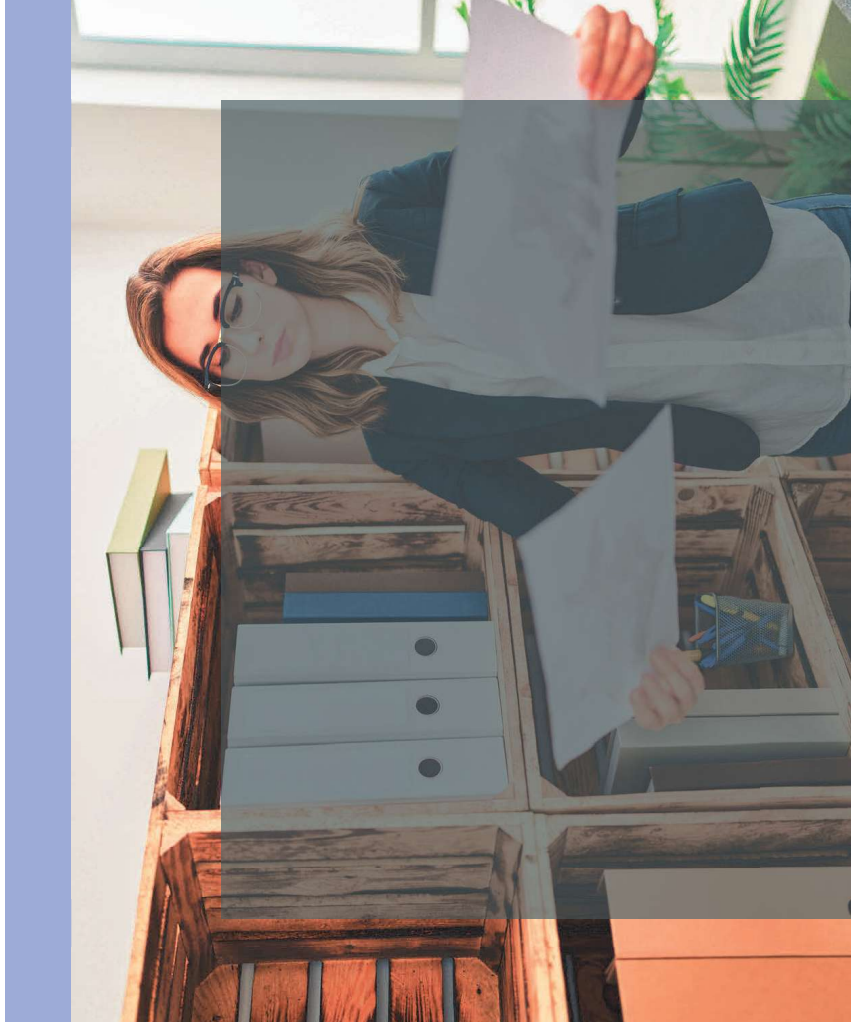

หมวดที่ 2

ความรู้ความสามารถ

หัวข้อ	กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	กรณีตัวอย่าง
<p>นักจิตวิทยาคลินิกให้บริการในขอบเขตความถนัดและ <u>ประสบการณ์ของตนเอง</u> บริการนี้นอกจากเหนือจากบริการทางคลินิกยังหมายรวมถึงการฝึกสอนอบรม การวิจัย และการแสดงความคิดเห็นแนะนำ ทั้งนี้ <u>นักจิตวิทยาคลินิกต้องมีความตระหนักในการพัฒนาความรู้ความสามารถอย่างต่อเนื่อง</u></p>	<p>ข้อ 15 หมวด 3 การประกอบโรคศิลปะ แห่งระเบียบกระทรวงสาธารณสุขว่าด้วยการรักษาพยาบาลแห่งวิชาชีพของผู้ประกอบโรคศิลปะ พ.ศ. 2559</p>	<p>- นักจิตวิทยาคลินิกควรส่งต่อผู้รับบริการไปยังนักจิตวิทยาคลินิกหรือหน่วยงานอื่นที่มีความถนัดและประสบการณ์ในด้านนั้นๆ</p> <p>- หลีกเลี่ยงการใช้เครื่องมือทดสอบทางจิตวิทยาคลินิกที่ตนเองขาดความรู้ ความเข้าใจ ทักษะที่จำเป็นและประสบการณ์</p>
<p>นักจิตวิทยาคลินิกต้องหมั่นฝึกฝนประสบการณ์ <u>เข้ารับการศึกษาอบรม และศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม</u> ในกิจกรรมที่หลากหลายเพื่อพัฒนาและรักษาคุณภาพของความสามารถ และทักษะในขอบเขตที่ตนปฏิบัติงานอยู่เสมอ</p>	<p>- ข้อ 17 แห่งระเบียบกระทรวงสาธารณสุขว่าด้วยการรักษาพยาบาลแห่งวิชาชีพของผู้ประกอบโรคศิลปะ พ.ศ. 2559</p> <p>- หมวด 1 การพัฒนาความรู้ความสามารถทางวิชาชีพ ต่อเนื่อง แห่งประกาศคณะกรรมการวิชาชีพสาขาจิตวิทยาคลินิก เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข การพัฒนาความรู้ความสามารถทางวิชาชีพต่อเนื่องของผู้ประกอบโรคศิลปะสาขาจิตวิทยาคลินิก พ.ศ. 2563</p>	<p>นักจิตวิทยาคลินิกพึงมีที่ปรึกษาในการตรวจวินิจฉัยของตน หรือเข้าร่วมการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การตรวจวินิจฉัยของผู้รับบริการที่มีความหลากหลาย (case conference) อย่างสม่ำเสมอ</p>
<p>นักจิตวิทยาคลินิกพึงติดตามการ <u>พัฒนาเปลี่ยนแปลงองค์ความรู้ต่างๆ</u> ทางด้านวิชาชีพ ให้มีความทันสมัยอยู่ตลอดเวลา มีความรับผิดชอบในการเรียนรู้และเพิ่มพูนความรู้ใหม่ๆ หรือเกี่ยวข้องกับกลุ่มประชากรใหม่ เครื่องมือหรือเทคโนโลยีใหม่ๆ</p>	<p>หมวด 1 การพัฒนาความรู้ความสามารถทางวิชาชีพ ต่อเนื่อง แห่งประกาศคณะกรรมการวิชาชีพสาขาจิตวิทยาคลินิก เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข การพัฒนาความรู้ความสามารถทางวิชาชีพต่อเนื่องของผู้ประกอบโรคศิลปะสาขาจิตวิทยาคลินิก พ.ศ. 2563</p>	

หัวข้อ	กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	กรณีตัวอย่าง
<p>นักจิตวิทยาคลินิกพึงตระหนักถึงความสามารถของผู้ที่ตนมอบหมายงานให้ ว่าเหมาะสมตามคุณสมบัติวิชาชีพ และพึงระมัดระวังมิให้ส่งต่องานวิชาชีพไปยังผู้ที่ขาดคุณสมบัติด้านความสามารถ</p>	<p>ข้อ 15 หมวด 3 การประกอบโรคศิลปะ แห่งระเบียบกระทรวงสาธารณสุขว่าด้วยการรักษาจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพของผู้ประกอบโรคศิลปะ พ.ศ. 2559</p>	<p>นักจิตวิทยาคลินิกที่มอบหมายให้นักจิตวิทยาคลินิกผู้น้อง เป็นหัวหน้าโครงการวิจัยในเนื้อหาที่ขาดความรู้และประสบการณ์</p>
<p>นักจิตวิทยาคลินิกพึงหลีกเลี่ยงการให้บริการหรือการเข้าร่วมปฏิบัติงานใดๆ ที่มีบทบาทหรือความสัมพันธ์ทับซ้อนทับบทบาทในอดีตปัจจุบันและอนาคตที่คาดการณ์ได้ว่าจะเกิดขึ้น</p>	<p>ข้อ 18 19 20 21 25 หมวด 3 การประกอบโรคศิลปะ แห่งระเบียบกระทรวงสาธารณสุขว่าด้วยการรักษาจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพของผู้ประกอบโรคศิลปะ พ.ศ. 2559</p>	

หมวดที่ 3

การตรวจวินิจฉัย
ทางจิตวิทยาคลินิก

หัวข้อ	กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	กรณีตัวอย่าง
<p>นักจิตวิทยาคลินิกดำเนินการตรวจวินิจฉัยโดยพิจารณาจากกระบวนการและข้อมูลอย่างครบถ้วน ตามมาตรฐานวิชาชีพ การประกอบโรคศิลปะสาขาจิตวิทยาคลินิก</p>	<p>มาตรฐานการประกอบโรคศิลปะสาขาจิตวิทยาคลินิก</p>	<p>การสรุปการวินิจฉัยโดยยึดผลที่ได้จากการทดสอบทางจิตวิทยาแต่เพียงอย่างเดียวโดยไม่พิจารณาข้อมูลพื้นฐาน ประวัติอาการ หรือพฤติกรรมของผู้รับบริการ หรือ นักจิตวิทยาคลินิกดำเนินการทดสอบทางจิตวิทยาประกอบการตรวจวินิจฉัยโดยใช้เครื่องมือแบบทดสอบเพียง 1-2 ชนิด ซึ่งเป็นสิ่งไม่เหมาะสม</p>

หมวดที่ 4

การใช้เครื่องมือ
แบบทดสอบทางจิตวิทยา
และจิตวิทยาคลินิก

หัวข้อ	กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	กรณีตัวอย่าง
<p>นักจิตวิทยาคลินิกพึงมีความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์จากเครื่องมือตรวจวินิจฉัยที่เลือกใช้ใช้อย่างถูกต้องเหมาะสมและครบถ้วน ทั้งข้อมูลพื้นฐานด้านมาตรวัดทางจิตวิทยาของเครื่องมือทดสอบ ลักษณะกลุ่มตัวอย่าง วัตถุประสงค์ของแบบทดสอบ กระบวนการพัฒนาเครื่องมือ ความน่าเชื่อถือ และความถูกต้องของเครื่องมือ ฯลฯ ก่อนนำเครื่องมือไปใช้งาน</p>	<p>มาตรฐานที่ 1 การตรวจวินิจฉัยทางจิตวิทยาคลินิก เล่มมาตรฐานการประกอบโรคศิลปะจิตวิทยาคลินิก</p>	
<p>นักจิตวิทยาคลินิกพึงหลีกเลี่ยงและไม่สนับสนุนให้มีการใช้แบบทดสอบที่มีข้อสงสัยในประเด็นด้านคุณภาพและความถูกต้องของกระบวนการพัฒนาเครื่องมือ</p>	<p>ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่องกำหนดเครื่องมือหรืออุปกรณ์ทางจิตวิทยาคลินิก พ.ศ. 2549</p>	
<p>นักจิตวิทยาคลินิกพึงเลือกเครื่องมือทางจิตวิทยาที่ถูกต้องเหมาะสมต่อวัตถุประสงค์การใช้งาน</p>	<p>มาตรฐานการประกอบโรคศิลปะสาขาจิตวิทยาคลินิก</p>	<p>ไม่ควรนำแบบทดสอบด้านบุคลิกภาพที่มีการพัฒนาเครื่องมือในกลุ่มประชาชนทั่วไป มาใช้ในการตรวจวินิจฉัยผู้ป่วยจิตเวช</p>

หมวดที่ 5

การให้การปรึกษา
การบำบัดรักษา
และการฟื้นฟูจิตใจ

หัวข้อ	กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	กรณีตัวอย่าง
<p>นักจิตวิทยาคลินิกพึงมีความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์การดำเนินการบำบัดรักษาอย่างมีระบบและการใช้ทักษะให้การปรึกษาเบื้องต้น</p>	<p>- เล่มมาตรฐานการประกอบโรคศิลปะจิตวิทยาคลินิก - ข้อ 15 แห่งระเบียบกระทรวงสาธารณสุขว่าด้วยการรักษาพยาบาลแห่งวิชาชีพของผู้ประกอบโรคศิลปะ พ.ศ. 2559</p>	
<p>นักจิตวิทยาคลินิกพึงมีความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์จากแนวทางทฤษฎีการบำบัดทางจิตวิทยาที่เลือกใช้อย่างถูกต้องเหมาะสมและครบถ้วน ทั้งข้อมูลพื้นฐานของแนวคิดวัตถุประสงค์การนำไปใช้ กระบวนการ เป้าหมาย และข้อจำกัดก่อนนำไปใช้</p>	<p>- เล่มมาตรฐานการประกอบโรคศิลปะจิตวิทยาคลินิก - ข้อ 15 แห่งระเบียบกระทรวงสาธารณสุขว่าด้วยการรักษาพยาบาลแห่งวิชาชีพของผู้ประกอบโรคศิลปะ พ.ศ. 2559</p>	
<p>นักจิตวิทยาคลินิกพึงหลีกเลี่ยงการนำข้อมูลของแนวทางการบำบัดเพียงบางส่วน มาใช้ในการบำบัดรักษาผู้รับบริการ</p>	<p>- เล่มมาตรฐานการประกอบโรคศิลปะจิตวิทยาคลินิก ข้อ 15 และ 17 แห่งระเบียบกระทรวงสาธารณสุขว่าด้วยการรักษาพยาบาลแห่งวิชาชีพของผู้ประกอบโรคศิลปะ พ.ศ. 2559</p>	<p>นักจิตวิทยาคลินิกเข้ารับฟังการสัมมนาแนะนำการบำบัดรูปแบบใหม่ (3 ชั่วโมง) และนำแนวคิดหรือเทคนิคของการบำบัดรูปแบบดังกล่าวไปใช้โดยปราศจากการฝึกอบรมเพิ่มเติมอย่างเหมาะสม</p>

หมวดที่ 6

หลักสูตรการศึกษาและ
การจัดการฝึกอบรบ

หัวข้อ	กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	กรณีตัวอย่าง
<p>หลักสูตรการศึกษาสาขาจิตวิทยาคลินิกที่ได้รับการรับรองจากกรมการ วิชาชีพฯ <u>ไม่ควรนำเครื่องมือทางจิตวิทยาคลินิก ไปใช้ในการเรียนการ สอนแก่นิสิตนักศึกษาสาขาวิชาอื่นนอกเหนือจากจิตวิทยาคลินิกได้</u> ยกเว้นกรณีแสดงให้เห็นเป็นตัวอย่างในบางรายวิชา อาทิ จิตวิทยาทั่วไป จิตวิทยาบุคลิกภาพ การตรวจและวัดผลทางจิตวิทยา เป็นต้น</p>		<ul style="list-style-type: none"> - นักจิตวิทยาคลินิกสามารถสอนให้ความรู้เพื่อรู้จักเครื่องมือทาง จิตวิทยาคลินิกแต่ไม่ลงรายละเอียดการวิเคราะห์และการแปลผล ของเครื่องมือ - นักจิตวิทยาคลินิกต้องไม่นำเครื่องมือทดสอบทางจิตวิทยาคลินิกไป ให้บุคคลอื่นนำไปสอนในหลักสูตรที่ไม่เกี่ยวข้อง
<p>นักจิตวิทยาคลินิกควรจัดการฝึกอบรมในเนื้อหาที่ตนมีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์</p>		
<p>นักจิตวิทยาคลินิกควรระมัดระวังในการจัดการเรียนการสอนด้าน การให้การปรึกษาและจิตบำบัดเชิงปฏิบัติการแก่ผู้อื่นที่มีได้อยู่ใน หลักสูตรการศึกษาหรือสายงานที่เกี่ยวข้อง</p>		<ul style="list-style-type: none"> - การจัดการอบรมการบำบัดทางจิตใจเฉพาะทาง อาทิแบบ CBT หรือ Satir แก่บุคคลทั่วไป เพื่อให้การปรึกษาผู้มีปัญหาสุขภาพจิต <u>ไม่สามารถทำได้</u> - การจัดการเรียนการสอนด้านทักษะการรับฟัง หรือทักษะการให้ การปรึกษาเบื้องต้นแก่บุคคลสาขาอื่นนอกสายงานสาธารณสุข แต่ เป็นสายงานที่จะได้ประโยชน์จากทักษะดังกล่าว อาทิเช่น สายงาน บริหารงานบุคคล หรือสายงานลูกค้าสัมพันธ์ เป็นต้น <u>สามารถทำได้</u>

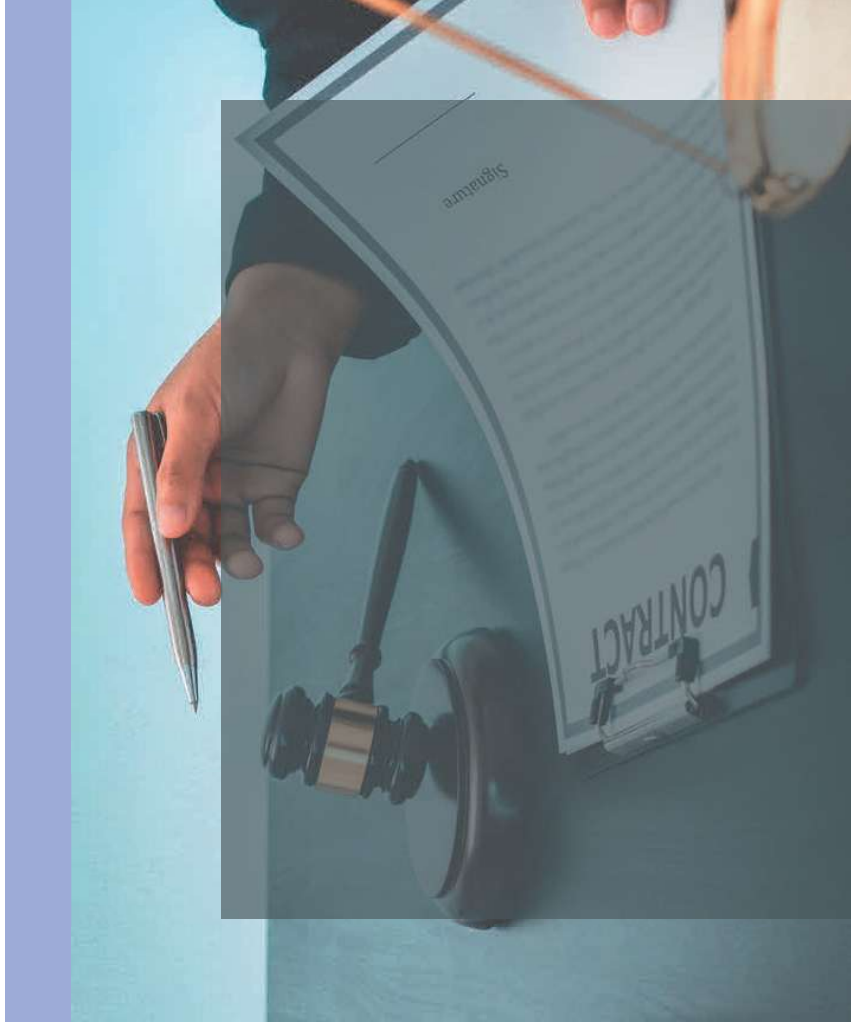

หมวดที่ 7

การวิจัย

หัวข้อ	กฎหมายที่เกี่ยวข้อง
<p>การได้รับอนุญาตจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ก่อนการดำเนินการวิจัย ทั้งหน่วยงานต้นสังกัดของผู้วิจัย หน่วยงานต้นสังกัดของผู้เข้าร่วมการวิจัย หรือหน่วยงานเจ้าของลิขสิทธิ์เครื่องมือที่จะนำมาใช้ในการวิจัย</p>	<ul style="list-style-type: none"> - หมวด 6 การทดลองในมนุษย์ แห่งระเบียบกระทรวงสาธารณสุขว่าด้วยการรักษาจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพของผู้ประกอบโรคศิลปะ พ.ศ. 2559 - ข้อ 34 ข้อ 35 ข้อ 36 แห่งระเบียบ กระทรวงสาธารณสุขว่าด้วยการรักษา จรรยาบรรณแห่งวิชาชีพของผู้ประกอบโรค ศิลปะ พ.ศ. 2559 - หากเป็นสถานพยาบาลประเภทที่รับผู้ป่วยไว้ค้างคืน ตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาล การทำการวิจัยต้องเป็นไปตามหมวด 2 การวิจัย แห่งกฎกระทรวงการฝึกอบรมและการวิจัยทางการแพทย์และสาธารณสุขของสถานพยาบาลที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการประกอบโรคศิลปะหรือการประกอบวิชาชีพทางการแพทย์และสาธารณสุข พ.ศ. 2564
<p>การแจ้งข้อมูลของการวิจัย ประโยชน์ ข้อจำกัด ผลเสีย การได้รับการยินยอมเข้าร่วมการวิจัย (informed consent) และการยินยอมในการบันทึกข้อมูล</p>	<p>ข้อ 34 หมวด 6 การทดลองในมนุษย์ แห่งระเบียบกระทรวงสาธารณสุขว่าด้วยการรักษาจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพของผู้ประกอบโรคศิลปะ พ.ศ. 2559</p>
<p>นักจิตวิทยาคลินิกผู้วิจัยพึงระมัดระวังในการศึกษาวิจัยกับเป้าหมายที่เป็นกลุ่มเสี่ยงหรือเปราะบาง</p>	<p>ข้อ 34 ข้อ 35 แห่งระเบียบ กระทรวงสาธารณสุขว่าด้วยการรักษาจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพของผู้ประกอบโรคศิลปะ พ.ศ. 2559</p>

หมวดที่ 8

ขั้นตอนการดำเนินการ
กรณีพบเจอผู้กระทำ
ผิดจรรยาบรรณ

หัวข้อ	กฎหมายที่เกี่ยวข้อง
8.1 ควรตรวจสอบข้อมูลการทำผิด และตัดเตือนผู้กระทำผิดโดยกระทำแบบให้เกียรติและเคารพซึ่งกันและกัน	ข้อ 26 และ 31 ระเบียบกระทรวงสาธารณสุขว่าด้วยการรักษารยาบรรณแห่งวิชาชีพของผู้ประกอบโรคศิลปะ พ.ศ. 2559
8.2 กรณีดำเนินการในข้อ 8.1 แล้ว แต่ยังคงกระทำผิดอยู่ ควรแจ้งแก่ผู้บังคับบัญชาให้ตัดเตือน	
8.3 กรณีดำเนินการในข้อ 8.2 แล้ว แต่ยังคงกระทำผิดอยู่ ให้ดำเนินการร้องเรียน/กล่าวหา/กล่าวโทษ แก่กรรมการวิชาชีพฯ ตามระเบียบและขั้นตอนของสถานพยาบาลและการประกอบโรคศิลปะ	มาตรา 39 แห่งกฎหมายว่าด้วยการประกอบโรคศิลปะ

หมวดที่ 9

กรณีนักจิตวิทยาคลินิก
ทำงานนอกสายงาน

หัวข้อ	กรณีตัวอย่าง
<p>9.1 นักจิตวิทยาคลินิกที่ได้รับใบประกอบโรคศิลปะก็ตาม เมื่อทำงานในบทบาทอื่นที่ไม่ใช่ นักจิตวิทยาคลินิก ไม่ควรดำเนินการใดๆ ที่เป็นการเข้าช่วยการประกอบโรคศิลปะสาขาจิตวิทยาคลินิก</p>	<p>นักจิตวิทยาคลินิกทำงานในแผนกพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ได้ทำการทดสอบทางจิตวิทยาเพื่อประเมินพยาธิสภาพทางจิตใจของบุคลากรขององค์กรที่ตนรับผิดชอบ เมื่อมีข้อสงสัยต่อปัญหาสุขภาพจิต กรณีนี้ไม่ควรทำ</p>
<p>9.3 กรณีที่นักจิตวิทยาคลินิกปฏิบัติงานในบทบาทผู้ให้การปรึกษาในองค์กร ควรแจ้งถึงบทบาทและข้อจำกัดของการให้บริการปรึกษาของตนเองให้ชัดเจน อันได้แก่ การรักษาความลับของผู้รับบริการ (ที่เป็นพนักงานองค์กร) การรายงานปัญหา และผลกระทบต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้น</p>	

หมวดที่ 10

การดำเนินการคลินิก
การประกอบโรคศิลปะ
จิตเวชคลินิก

หัวข้อ	กฎหมายที่เกี่ยวข้อง
<p>นักจิตวิทยาคลินิกควรมีความรู้ ทักษะ และประสบการณ์มากในระดับหนึ่ง ภายใต้การดูแลของผู้เชี่ยวชาญ ก่อนการให้บริการส่วนตัวผ่านสถานพยาบาลของตนเอง</p>	
<p>นักจิตวิทยาคลินิกที่ประกอบโรคศิลปะในสถานพยาบาล (คลินิกจิตวิทยาคลินิก) <u>พึงต้อง</u> รับผิดชอบต่อบริการทางคลินิกของตนเอง ตลอดจนผู้รับบริการ ทั้งในภาวะปกติหรือภาวะที่มีความเสี่ยงต่ออันตราย</p>	<ul style="list-style-type: none"> - มาตรา 25 (3) แห่งกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาล - ข้อ 36 แห่งระเบียบกระทรวงสาธารณสุขว่า ด้วยการรักษาจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพของผู้ประกอบโรคศิลปะ พ.ศ. 2559
<p>นักจิตวิทยาคลินิกที่ประกอบโรคศิลปะในสถานพยาบาล (คลินิกจิตวิทยาคลินิก) <u>พึงมี</u> พันธมิตรหรือช่องทางติดต่ออย่างสะดวกกับสถานพยาบาลแบบรับผู้ป่วยจิตเวชไว้ค้างคืน เพื่อการส่งต่อหรือขอความช่วยเหลือในกรณีที่มีความเสี่ยงต่ออันตราย โดยไม่ได้รับผลประโยชน์เป็นค่าตอบแทนเนื่องจากการรับหรือส่งผู้ป่วยเพื่อรับบริการทางการแพทย์” ผลประโยชน์เป็นค่าตอบแทนเนื่องจากการรับหรือส่งผู้ป่วยเพื่อรับบริการทางการแพทย์”</p>	<p>ข้อ ๒๕ หมวด 3 การประกอบโรคศิลปะ แห่งระเบียบกระทรวงสาธารณสุขว่าด้วยการรักษาจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพของผู้ประกอบโรคศิลปะ พ.ศ. 2559</p>